

بررسی الگوی اقتصاد مقاومتی در مدیریت شهری با رویکرد مدیریت جهادی (مطالعه موردی: منطقه ۱۴ شهرداری تهران)

تحسین ربیعی نژاد^۱

عباس ارغان^۲

زینب کرکه آبادی^۳

تاریخ دریافت: ۹۸/۸/۲۰

تاریخ پذیرش: ۹۸/۱۱/۲۵

چکیده

در شرایط کنونی که کشور بدلیل تحریم، در برخی بخش‌ها با مشکلات و مسائل اقتصادی فراوانی روبه‌رو است گام برداشتن به سوی اقتصاد مقاومتی در حوزه شهری می‌تواند بستر مناسبی برای هزینه‌کرد صحیح و کاهش هزینه‌های شهری، پی‌بردن به ظرفیت‌های بالقوه شهر، استفاده بهینه و بموقع از فرصت‌های موجود، استراتژی‌های مدیریت شهری و استفاده از خلاقیت و نوآوری باشد. هدف اصلی این پژوهش، بررسی و تبیین الگوی تحقق اقتصاد مقاومتی در مدیریت شهری با رویکرد مدیریت جهادی می‌باشد. پژوهش حاضر از دید هدف، کاربردی است و از دیدگاه روش انجام پژوهش، توصیفی - تحلیلی محسوب می‌شود. در این پژوهش از طریق مطالعه اسنادی و به کمک روش دلفی و نظر خبرگان، الگویی ارائه شده است. تجزیه و تحلیل داده‌ها ابتدا با استفاده از آمار توصیفی انجام شد. الگوی ارائه شده دربرگیرنده‌ی یک بعد مدیریت جهادی شامل ۵ مولفه و ۹۰ شاخص بود. سپس به منظور تحلیل آماری داده‌ها از روشهای تحلیل عاملی استفاده گردید و آزمون مدل تحقیق با روش معادلات ساختاری انجام شد. نتایج حاصل از پژوهش نشان داد که الگوی به‌دست‌آمده نقش اساسی در تحقق اقتصاد مقاومتی در مدیریت شهری از طریق بهبود شاخص‌های اقتصادی، بسترسازی حقوقی، ارتقاء و بهبود سیستم اداری، عزم ملی و عدالت اقتصادی بعنوان مولفه‌های بعد مدیریت جهادی خواهد داشت.

واژگان کلیدی: اقتصاد، اقتصاد مقاومتی، شهرداری، مدیریت شهری، مدیریت جهادی.

^۱ دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه‌ریزی شهری، واحد سمنان، دانشگاه آزاد اسلامی، سمنان، ایران.

^۲ دانشیار گروه جغرافیا، واحد سمنان، دانشگاه آزاد اسلامی، سمنان، ایران (نویسنده مسئول) abbas.arghan@yahoo.com

^۳ دانشیار گروه جغرافیا، واحد سمنان، دانشگاه آزاد اسلامی، سمنان، ایران.

مقدمه

کمرنگ شدن مفهوم مرزهای ملی کشورها به واسطه جهانی شدن، منجر شده است تا اقتصادهای ملی در معرض نوسان‌های داخلی و خارجی بسیاری قرار داشته باشند. (تاج‌الدین، ۱۳۹۷) به بیان ساده‌تر وجود ابزارهای متنوع، خودتنظیم و انعطاف‌پذیر در درون ساختار اقتصادی کشورها، امکان شکنندگی به واسطه بروز تکانه‌های وارده به سیستم را به شدت کاهش می‌دهد. به‌عنوان نمونه مقایسه کشورهای توسعه‌یافته و درحال توسعه گویای این واقعیت مهم است. کشور ما با توجه به نوسان شدید در نرخ رشد اقتصادی، پایین بودن قدرت رقابت‌پذیری، وابستگی شدید به ثروت‌های نفتی، نرخ تورم دورقمی، نرخ بیکاری بالا، عدم تناسب مابین واردات کالا با صادرات غیرنفتی و موارد دیگر همواره نیازمند تدوین برنامه‌های منسجم و هدفمند کلان اقتصادی به‌منظور مقابله با تحریم‌های اقتصادی می‌باشد. (سرور، ۱۳۹۶) بر این اساس اقتصاد مقاومتی، اقتصادی است که سازوکارهای تعبیه شده در آن به‌گونه‌ای است که قادر است نوسانات داخلی و خارجی طرف عرضه و تقاضا را تا حد زیادی کنترل و خنثی کند. (لطفی، ۱۳۹۵) مفهوم مدیریت شهری اولین بار زمانی مورد توجه واقع گردید که در سال ۱۹۷۶ میلادی در کنار مفاهیم دیگری چون توسعه پایدار شهری و پروژه شهر سالم در دستور کار یکی از برنامه‌های توسعه سازمان ملل با عنوان برنامه مدیریت شهری قرار گرفت. مطرح شدن چنین مفهوم و اصطلاحی از مدیریت در قالب مدیریت شهری ناشی از حرکت شیوه مدیریت متمرکز به سمت مدیریت غیرمتمرکز در چارچوب مدیریت‌های محلی‌تر با هدف توسعه شهری به‌وسیله سازمان‌های محلی می‌باشد. (peet R&H Elaine, 2009) به این دلیل که شهرداری‌ها در حقیقت حکومت‌های محلی به حساب می‌آیند، نقش آن‌ها در اقتصاد شهر پررنگ‌تر می‌شود؛ لذا فعالیت مناسب آن‌ها می‌تواند نهایتاً به توسعه شهرها منجر شود، بنابراین کارآفرینی و راه‌اندازی بازارهای جدید در اقتصاد شهری یکی از فرصت‌هایی است که الزاماً در حوزه عمل مدیریت شهری قابل انجام است، لذا عملکرد شهرداری‌ها در این فرایند می‌تواند منجر به پویایی و رونق اقتصاد شهری شود. شهرداری‌ها می‌توانند با خدمات خوبی که ارائه می‌دهند، بخش‌های مختلف سلامت، آموزش، صنعت و بازار را پررونق و تقویت نمایند و بسترساز کارآفرینی در جامعه باشند. از طرفی با توجه به اینکه اقتصاد مردمی اولین پایه اقتصاد مقاومتی است و مهم‌ترین رکن اقتصاد شهری هم مردم می‌باشند و از آنجایی که شهرداری‌ها بازیگر و تنظیم‌کننده اصلی اقتصاد مقاومتی در شهرها هستند، می‌توان گفت تقریباً همه خدمات شهرداری‌ها با اقتصاد و کسب‌وکار و زندگی مردم به‌طور مستقیم و غیرمستقیم مرتبط است.

لذا اقتصاد مقاومتی در همه اجزای شهر و مدیریت شهری قابل پیگیری است و از تولید تا مصرف، از فرهنگ تا صنعت، از تبلیغ تابلوی شهری تا ساخت و ساز منطبق با الگوهای بهینه مصرف، مصالح و انرژی، الگوهای بهینه حمل و نقل تا شیوه‌های مدیریتی همه قابل الگوسازی و مصداق سازی در اقتصاد مقاومتی است.

با توجه به مطالب بیان شده، هدف اصلی از این پژوهش، ارائه الگویی در راستای تحقق اقتصاد مقاومتی در مدیریت شهری (شهرداری‌ها) با تاکید بر بعد مدیریت جهادی میباشد.

پیشینه تحقیق

الف) پژوهش های داخلی

خدادادی دربان (۱۳۹۹) در پژوهشی به بررسی "مفهوم شناسی اقتصاد مقاومتی و نقش آن در اجرای وظایف مدیریت شهری" پرداختند. رهیافت اقتصاد مقاومتی، رویکردی کوتاه مدت و اقدامی تنها دفاعی در زمینه پرداختن به مسائل معیشتی مردم در زمان اعمال تهدیدها، تحریم و هجوم‌های خارجی نیست، بلکه اقتصاد مقاومتی به منظور دستیابی به اقتصاد ایده‌آل اسلامی با چشم اندازی کلان به اقتصاد کشور، سعی در رسیدن به جایگاه اول منطقه در حوزه‌های مختلف علمی، فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و اجتماعی دارد. سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، مسیر راه آینده اقتصاد ایران به شمار می‌آیند. عملیاتی کردن اقتصاد مقاومتی، رشد و توسعه اقتصادی کشور را تضمین کرده و نقاط آسیب پذیر اقتصاد ملی را کاهش می‌دهد. به کارگیری این اقتصاد در حوزه‌های مختلف از جمله مدیریت شهری سبب پیشرفت این حوزه در مسیر مورد نظر می‌گردد. در این پژوهش در نظر داشت با تبیین مفهوم اقتصاد مقاومتی و ذکر مواردی از نقش آن در اجرای وظایف مدیریت شهری اطلاع رسانی هر چند ناچیز در جهت توسعه اقتصادی کشور اعمال گردد. جان احمدی گل (۱۳۹۸) در پژوهش خود به بررسی "نقش مدیریت جهادی در اقتصاد مقاومتی" پرداخت. یکی از ویژگی‌های اقتصاد مقاومتی رویکرد جهادی می‌باشد و هدف از انجام این تحقیق، شناسایی و معرفی مولفه‌ها و الگوی مدیریت جهادی به عنوان سبک مدیریتی موفق و یک تجربه اجرایی برگرفته از اصول مدیریت اسلامی در کشور و تاثیر آن در اقتصاد مقاومتی بوده است. تحلیل و ارزیابی هر رویکرد مدیریتی لازمه شناخت بهتر آن رویکرد می‌باشد. از این رو این پژوهش با روش توصیفی و تحلیلی ضمن اشاره به مبانی علمی، به مولفه‌های کلیدی مدیریت جهادی و اقتصاد مقاومتی پرداخته شود. نتایج حاصل از این تحقیق حاکی از آن است که اقتصاد مقاومتی بدون رویکرد جهادی قابل تحقق نیست

تاج الدین و مرادی (۱۳۹۷) در پژوهشی به "راهکارهای مدیریت شهری جهت تحقق اقتصاد مقاومتی با تاکید بر نظام درآمدی در شهرداری تهران" پرداختند. اقتصاد مقاومتی مفهومی در

ادبیات اقتصادی جهان است که از سوی رهبر معظم انقلاب طرح گردید. این پژوهش از جهت روش‌شناسی از نوع توصیفی-تحلیلی است و با بهره‌گیری از ابزار تحلیل به تبیین موضوع پرداخت. در این پژوهش پس از شناسایی مصادیق و مولفه‌های آن در شهرداری‌ها به رویکردها و راهبردهای تحقق اقتصاد مقاومتی اشاره شده و در انتها نیز علاوه بر ارایه راهکارهای برونرفت از چالش‌های موجود در مدیریت شهری، به ارایه راهکارهای اساسی و عملیاتی جهت کسب درآمدهای پایدار به عنوان مهم‌ترین عامل در تحقق اقتصاد مقاومتی پرداخته شده است.

عباسی، تاجفر و نگهدارپنیرانی (۱۳۹۷) در پژوهشی به بررسی "ابزارهای اقتصادی در مدیریت و تامین منابع مالی شهرداری‌ها با مبنی بر رویکرد اقتصاد مقاومتی" پرداختند. هدف اصلی پژوهش بررسی ابزارهای اقتصادی در مدیریت و تامین منابع مالی شهرداری‌ها با مبنی بر رویکرد اقتصاد مقاومتی با استفاده از روش توصیفی-تحلیلی می‌باشد. نتایج نشان داد حوزه اقتصاد شهری به ویژه در کلانشهرها نیازمند بازنگری و ترسیم یک نقشه علمی و عملیاتی با رویکرد اقتصاد مقاومتی است و بدون شک با تبیین و بازشناسی موضوع و با مدیریت مالی مناسب و تلاش در سایه روحیه جهادی می‌توان به الگوی مدیریتی مناسب در حوزه شهری دست یافت. حمیدرضا محمدی سیاه یومی و همکارانش (۱۳۹۶) در پژوهشی با عنوان تحقق اقتصاد مقاومتی با استفاده از راهبرد مدیریت جهادی (مورد مطالعه: سازمان تأمین اجتماعی استان اصفهان) به بررسی تأثیر مثبت و معنی‌دار مدیریت جهادی بر تحقق اقتصاد مقاومتی پرداخته‌اند. نتایج به دست آمده در پژوهش آن‌ها با استفاده از نرم‌افزار Smart PLS نشان می‌دهد که ضریب مسیر بین مدیریت با اقتصاد مقاومتی ۹۶ درصد می‌باشد و مؤید این مطلب است که مدیریت جهادی به میزان ۹۶ درصد از تغییرات اقتصاد مقاومتی را تشریح می‌نماید.

ب) پژوهش‌های خارجی

گونوللو^۴ (۲۰۱۸) در پژوهشی به "رویکرد اقتصاد مقاومتی به اقتصاد" پرداخت. کشورهای غربی به دلیل منابع طبیعی و موقعیت ژئوپلیتیکی ایران از نظر تاریخی علاقه‌مند هستند. ایران از زمان انقلاب اسلامی در سال ۱۹۷۹ تحت فشار مداوم مداخلات خارجی بوده است. در پاسخ به این مداخلات و تحریم‌های مختلف، ایران سازوکارهای دفاعی مختلفی را ایجاد کرده است. اگرچه دولت‌های اصلاح طلب در دوره‌های خاصی به دنبال بیان سرمایه جهانی هستند، اما برای ایران امکان ندارد هم عناصر محافظه کار خود و هم شرایط اقتصاد بازار را حفظ کند. نگرش تردیدآمیز نسبت به کشورهای غربی منجر به این شده است که اقدامات نئولیبرالی نه از طریق

^۴ Gönüllü

سرمایه خارجی بلکه از طریق پویایی داخلی خود ایران صورت گیرد. امنیت رژیم و تمایل به تقویت اقتصاد کشور در برابر تهدیدات داخلی و خارجی رویکردهای جدیدی را در ایران آشکار می‌کند. "دکترین اقتصاد مقاومتی" آیت الله خامنه‌ای نقشه راهی جدید برای سیاست اقتصادی ایران از این لحاظ است. سال ۲۰۱۷ اقتصاد مقاومتی نامیده شد: آیت الله خامنه‌ای سال تولید و اشتغال را اعلام کرد و اظهار داشت که این آموزه اقتصاد ایران را در برابر شوک‌ها و تهدیدهای خارجی مقاوم‌تر می‌کند. سیاست جدید اقتصادی با هدف به حداکثر رساندن پویایی داخلی کشور در برابر تحریم‌ها، به ویژه کاهش وابستگی به درآمد نفت به پایین‌ترین سطح است.

میرزایی، سهرابی و اصغریان (۲۰۱۷) در پژوهشی به "ضرورت تحقق سیاست‌های اقتصاد مقاومتی در زمینه مدیریت شهری با رویکرد درآمد پایدار در شهرداری تهران" پرداختند. گسترش بی‌ثباتی و ناامنی و وقوع در ارائه خدمات شهری متناسب یا مساوی با زندگی قابل توجه در زندگی. با توجه به اینکه بیشتر محدودیت‌های شهرداری توسط دریچه "تراکم"، که یکی از محدودیت‌های ناسازگار است، عبور کرده است تا یک تبار ثابت داشته باشد، هنوز هم این امکان وجود دارد که انسان توسط یک شهروند قضاوت شود و به عنوان یک انسان، سرنوشت شایسته شهر هیچ اهمیت مفهومی ندارد. مهمترین عامل، منابع مداوم شهری آن است. اجزای تشکیل دهنده عناصر گم شده و عنصر گمشده‌ای است که به شدت بر نزول ژست شهری تأثیر می‌گذارد. اگر شهرداری‌ها از ظرفیت کافی و قابل توجهی برخوردار نباشند، نمی‌توان آنها را تثبیت کرد و تأسیسات لازم را در شهر انجام داد.

مبانی نظری

اقتصاد مقاومتی

سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی با رویکردی جهادی، انعطاف‌پذیر، فرصت‌ساز، مولد، درون‌زا، پیشرو و برون‌گرا است.

✓ مردمی بودن؛ بدین معنی است که مشارکت آحاد جامعه در فعالیت‌های اقتصادی و گردش اقتصاد توسط اقشار مختلف جامعه به حداکثر خود رسانده شود.

✓ برون‌گرایی؛ بدین معنی است که فعالان اقتصادی باید جهانی بیندیشند و در فضای رقابتی (هدفمند) فعالیت نمایند. به‌گونه‌ای که از ظرفیت‌های داخلی و فرصت‌های بیرونی بیشترین بهره‌برداری را داشته باشند.

✓ دانش‌بنیان؛ به معنی تولید کالا و خدمات بر اساس فناوری‌های برتر و با ارزش افزوده فراوان است.

- ✓ عدالت بنیانی؛ دسترسی راحت و آسان کلیه اقشار جامعه به امکانات، اطلاعات و عوامل تولید در کشور به صورت برابر و مساوی و به عبارتی فعالیت اقتصادی برای همه ممکن و قابل دسترس بودن را بیان می‌کند.
- ✓ درون‌زایی در اقتصاد؛ به معنی استغنا از دیگران و توجه به امنیت و سلامت است و موارد زیر را شامل می‌گردد:
- ✓ تکیه بر نیروهای داخلی، جلوگیری از دخالت خارجی‌ها در اقتصاد، مدیریت مصرف و بهره‌وری حداکثری، شتاب‌تدبیر، توسعه و تنوع فعالیت‌های اقتصادی، خوداتکایی در تأمین نیازهای اساسی، کاهش اتکای بودجه و تراز تجاری به نفت و احتراز از واردات بی‌رویه و بی‌منطق (سالار و خراسانی، ۱۳۹۶).

مدیریت شهری

مدیریت از لحاظ نظری، فرایند طراحی و نگهداری محیطی تلقی شده که در آن افراد در قالب گروه‌هایی با هم کار می‌کنند تا به صورت کارآمد به اهداف تعیین شده دست یابند و عموماً این دانش حول پنج کارکرد برنامه‌ریزی، ساماندهی نیروی انسانی، هدایت و کنترل سازمان می‌یابد؛ بنابراین مدیریت شهری، فرایند به‌کارگیری مؤثر و کارآمد منابع مادی و انسانی در برنامه‌ریزی، سازمان‌دهی، بسیج منابع، امکانات، هدایت و کنترل است که برای دستیابی به اهداف سازمانی و بر اساس نظام ارزشی مورد قبول صورت می‌گیرد. (پرهیزکار و فیروزبخت، ۱۳۹۰).

مدیریت جهادی

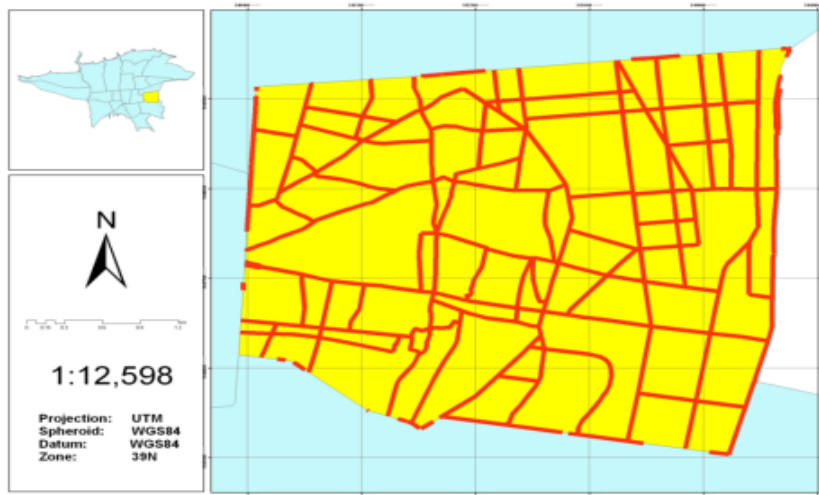
رهبر معظم انقلاب اسلامی در دیدار رئیس و اعضای شورای اسلامی، شهردار، معاونین و شهرداران مناطق مختلف تهران تأکید کردند؛ «در اداره کلان شهر تهران و همچنین در اداره کشور باید روحیه خدمت به مردم با نیت خدایی و با تکیه بر علم و درایت یا همان روحیه مدیریت جهادی حاکم باشد تا بتوان از مشکلات عبور کرد و به پیش رفت.» (دیدار با رئیس و اعضای شورای اسلامی، شهردار، معاونین و شهرداران مناطق مختلف تهران، ۱۳۹۲/۱۰/۲۳)

در نتیجه ایشان سه ویژگی را برای مدیریت جهادی برشمرده‌اند:

۱. خدمت به مردم
۲. نیت خدایی (خلوص)
۳. تکیه بر علم

منطقه مورد مطالعه

محدوده مورد مطالعه در این پژوهش، منطقه ۱۴ تهران می باشد که به لحاظ موقعیت جغرافیایی در شرق این شهر و در حدفاصل خیابان پیروزی در شمال، خیابان خاوران در جنوب، بزرگراه بسیج در شرق و خیابان ۱۷ شهریور در غرب قرار دارد. این منطقه در مجاورت مناطق ۱۲، ۱۳ و ۱۵ واقع گردیده است. وسعت آن با احتساب حریم (در شرق منطقه) ۳/۲۲ کیلومتر مربع است. جمعیت آن براساس آمار سال نود و چهار، ۳۷۷۱۰۴ نفر می باشد. این منطقه دارای ۶ ناحیه و ۲۱ محله می باشد. شکل (۱).

شکل (۱) نقشه تهران، منطقه ۱۴، منبع: سایت شهرداری

روش تحقیق

روش تحقیق از نوع هدف

بر اساس هدف، این پژوهش بصورت تحقیق کاربردی می باشد.

روش تحقیق از نوع ماهیت

این تحقیق از لحاظ گردآوری داده ها و اطلاعات از نوع آمیخته اکتشافی است که شامل نخست تحقیق کیفی و روش دلفی و بارش مغزی و سپس روش تحقیق کمی، روش مدل معادلات ساختاری و آزمون تحلیل عاملی تاییدی و اکتشافی می باشد.

روش گردآوری داده ها

برای جمع آوری اطلاعات در باره مبانی نظری و ادبیات موضوع پژوهش، از روش مطالعات کتابخانه ای و برای ارائه الگو از روش مطالعات میدانی استفاده شده است. در مجموع روش های جمع آوری اطلاعات در این تحقیق عبارتند از: مطالعه کتب، نشریات و متون تخصصی از طریق جستجو در پایگاه های اطلاعاتی (اینترنت)، کتابخانه ها و ... در عین حال، استفاده از روش مصاحبه نیمه ساختار یافته با استاتید و خبرگان حوزه های مدیریت شهری و اقتصاد مقاومتی در جهت اصلاح، بهبود و تایید ابزار اندازه گیری پژوهش. اصلی ترین ابزار

جمع آوری اطلاعات برای دستیابی به داده‌های مورد نظر در این پژوهش، پرسشنامه می‌باشد.

جامعه و نمونه آماری

جامعه آماری پژوهش حاضر را موارد زیر تشکیل خواهند داد:

۱. خبرگان حوزه مدیریت شهری و اقتصاد مقاومتی با مدرک تحصیلی دکترا و آشنا به مباحث اقتصاد مقاومتی به تعداد ۱۶ نفر
 ۲. کارکنان منطقه ۱۴ شهرداری تهران با مدرک تحصیلی حداقل کارشناسی به تعداد ۶۰۰ نفر
- برای تعیین نمونه خبرگان به صورت هدفمند عمل خواهد شد و فرایند مصاحبه تا مرحله اتفاق نظر ادامه خواهد یافت. همچنین از کارکنان شهرداری تهران افرادی انتخاب خواهند شد که دارای مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد به بالا بوده و عملاً در حوزه مدیریت شهری مشغول به انجام وظیفه می‌باشند. لازم به ذکر است که همچنین برای مشخص نمودن حجم نمونه در جامعه مجریان از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده استفاده خواهد شد. با توجه به اینکه حجم جامعه مجریان ۶۰۰ نفر تعیین گردید، حجم نمونه مجریان با استفاده از فرمول کوکران ۲۳۴ نفر برآورد می‌گردد.

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

تجزیه و تحلیل داده‌ها در دو بخش زیر انجام شده است؛

الف- تجزیه و تحلیل کیفی: که به مدد خبرگان این حوزه شاخص‌های الگوی اقتصاد مقاومتی در مدیریت شهری با رویکرد اقتصاد درون‌زا احصاء گردیده و به مدد بارش مغزی تأیید شده است.

ب- تجزیه و تحلیل کمی:

۱. توصیف داده‌ها؛ که در این بخش به مدد رسم جداول مشخصه‌ی آماری انجام شده است.
۲. تحلیل داده‌ها؛ که به مدد آزمون تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی، اولویت مؤلفه‌ها و شاخص‌ها تعیین شده و نظر بزرگان تأیید گردیده است.

روایی و پایایی ابزار سنجش

در هر پژوهشی، لازم است ابزار سنجش از روایی و پایایی لازم برخوردار باشد تا محقق بتواند با دقت روش‌شناختی بیشتر به سؤال تحقیق پاسخ دهد. در ارتباط با روایی و پایایی پژوهش حاضر داریم؛

- پایایی: در جامعه‌ی خبرگان پایایی به مدد فن دلفی به دست آمده است و در جامعه‌ی مجریان، پایایی به وسیله‌ی آلفای کرونباخ محاسبه و مقداری برابر با ۰/۹ شده است.
- روایی: در جامعه‌ی خبرگان روایی به مدد فن دلفی و در جامعه‌ی مجریان، روایی به کمک روایی هم‌زمان حاصل گردید.

نتایج

به منظور شناخت بهتر جامعه‌ی ای که در پژوهش مورد مطالعه قرار گرفته است، قبل از تجزیه و تحلیل داده‌های آماری، لازم است این داده‌ها توصیف شوند.

یافته‌های توصیفی

یافته‌های توصیفی پاسخ‌دهندگان به پرسشنامه

جدول‌های (۱) تا (۴) پارامترهای توصیفی پاسخ‌دهندگان به پرسشنامه برحسب عوامل دموگرافیک شامل جنسیت، سن، مدرک تحصیلی و سنوات خدمتی پاسخ‌دهندگان می‌باشد.

جنسیت

جدول (۱) پارامترهای توصیفی برحسب جنسیت

جنسیت	فراوانی	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
مرد	۱۵۳	۷۶/۵	۷۶/۵	۷۶/۵
زن	۴۷	۲۳/۵	۲۳/۵	۱۰۰
جمع	۲۰۰	۱۰۰	۱۰۰	

بر اساس جدول (۱) تعداد آقایان (۷۶/۵٪) در جامعه آماری، بیش از تعداد بانوان (۲۳/۵٪)

است.

سن

جدول (۲) پارامترهای توصیفی برحسب سن

سن	فراوانی	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
کمتر از ۳۰	۱۲	۶	۶	۶
۳۰-۳۵	۲۰	۱۰	۱۰	۱۶
۳۵-۴۰	۳۹	۱۹/۵	۱۹/۵	۳۵/۵
بیشتر از ۴۰	۱۲۹	۶۴/۵	۶۴/۵	۱۰۰
جمع	۲۰۰	۱۰۰	۱۰۰	

براساس جدول (۲) به ترتیب تعداد افراد کمتر از ۳۰ سال ۱۲ نفر (۶٪)، بین ۳۰ تا ۳۵ سال ۲۰ نفر (۱۰٪)، تعداد افراد ۳۵ تا ۴۰ سال ۳۹ نفر (۱۹/۵٪) و تعداد افراد بالای ۴۰ سال ۱۲۹ نفر (۶۴/۵٪) هستند.

مدرک تحصیلی

جدول (۳) پارامترهای توصیفی برحسب مدرک تحصیلی

مدرک تحصیلی	فراوانی	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
کارشناسی	۸۰	۴۰	۴۰	۴۰
کارشناسی ارشد	۷۳	۳۶/۵	۳۶/۵	۷۶/۵
دکترای	۴۷	۲۳/۵	۲۳/۵	۱۰۰
جمع	۲۰۰	۱۰۰	۱۰۰	

بر اساس جدول (۳) تعداد افراد با مدرک تحصیلی کارشناسی (۴۰٪) در جامعه آماری، بیش از تعداد افراد با مدارک تحصیلی کارشناسی ارشد (۳۶/۵٪) و دکتری (۲۳/۵٪) است.

سنوات خدمتی

جدول (۴) پارامترهای توصیفی برحسب سنوات خدمت

سنوات خدمت	فراوانی	درصد	درصد معتبر	درصد تجمعی
۱۴-۱۰	۲۵	۱۲/۵	۱۲/۵	۱۲/۵
۲۰-۱۵	۳۴	۱۷	۱۷	۲۹/۵
۲۴-۲۱	۳۵	۱۷/۵	۱۷/۵	۴۷
۳۰-۲۵	۶۷	۳۳/۵	۳۳/۵	۸۰/۵
بیشتر از ۳۰	۳۹	۱۹/۵	۱۹/۵	۱۰۰
جمع	۲۰۰	۱۰۰	۱۰۰	

بر اساس جدول (۴) تعداد افراد با سنوات خدمت بین ۱۰ تا ۱۴ سال ۲۵ نفر (۱۲/۵٪)، بین ۱۵ تا ۲۰ سال (۱۷٪)، بین ۲۱ تا ۲۴ سال ۳۵ نفر (۱۷/۵٪)، بین ۲۵ تا ۳۰ سال ۶۷ نفر (۳۳/۵٪) و بیشتر از ۳۰ سال ۳۹ نفر (۱۹/۵٪) هستند.

یافته های توصیفی گویه های تشکیل دهنده پرسشنامه

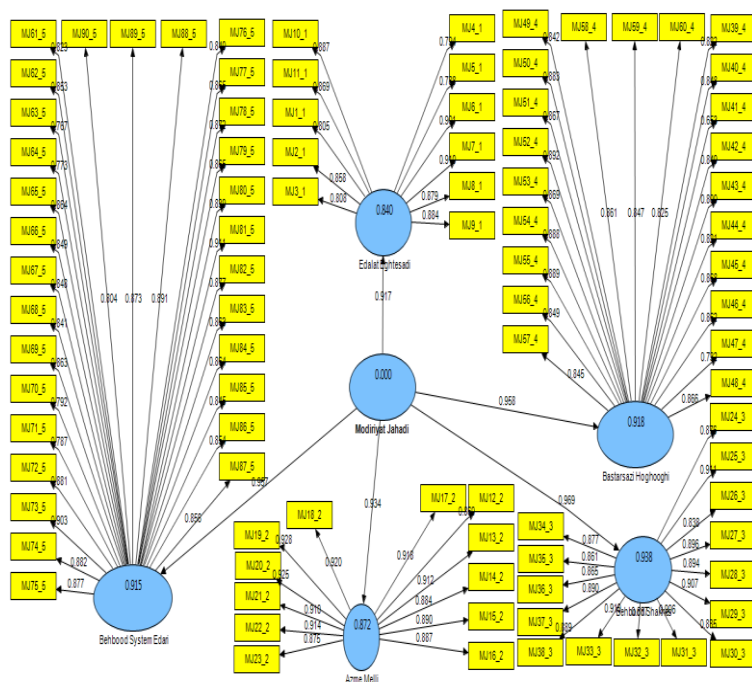
برای شکل گیری مدل پژوهش، مؤلفه ها و شاخص های تشکیل دهنده آن با کمک ادبیات پژوهش شناسایی شد و بر اساس آن ها فهرستی از مؤلفه ها و شاخص های تنظیم گردید. این مؤلفه ها و شاخص ها تشکیل دهنده پرسشنامه دور سوم دلفی بود. در این مدل در مجموع یک بعد، ۵ مؤلفه و ۹۰ شاخص (راهکار) شناسایی گردید. در ادامه نتایج به دست آمده از انجام فرایند دلفی ارائه شده است.

یافته های استنباطی

در این قسمت یافته های تحقیق که به واسطه آمار استنباطی و از راه تحلیل عاملی تأییدی به دست آمده اند، به شرح زیر ارائه می گردد.

تحلیل عاملی تأییدی بعد مدیریت جهادی

الف) مدل اندازه گیری

شکل (۲) ضرایب بارهای عاملی بعد مدیریت جهادی

همان گونه که در شکل (۲) و جدول (۶) قابل مشاهده است نتایج حاصل از تحلیل عاملی تاییدی بعد مدیریت جهادی و بررسی ضرایب بارهای عاملی نشان می‌دهد که همه سؤالات مربوط به این بعد دارای بار عاملی بیشتر از ۰/۴ می‌باشد. از طرفی با توجه به اینکه مدل مرتبط با بعد

جدول (۵) مقادیر روایی همگرا، آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی سازه‌های بعد مدیریت

جهادی

	AVE	Composite Reliability	R Square	Cronbachs Alpha
Azme Melli	0.813966	0.981300	0.872399	0.979164
Bastarsazi Hoghooghi	0.708092	0.981533	0.918173	0.980117
Behbood Shakhesh	0.785516	0.982114	0.938299	0.980453
Behbood System Edari	0.724973	0.987491	0.914910	0.986840
Edalat Eghtesadi	0.729431	0.967297	0.839995	0.962661
Modiriyat Jahadi	0.672052	0.994585		0.994449

در مورد متغیرهای فوق، مقدار CR برای متغیر مدیریت جهادی را می‌بایست به صورت دستی محاسبه کرد.

$$\text{The variance of error (عدالت اقتصادی)} = 1 - 0.917^2 = 1 - 0.840 = 0.16$$

$$\text{The variance of error (عزم ملی)} = 1 - 0.934^2 = 1 - 0.872 = 0.13$$

$$\text{The variance of error (بهبود شاخص‌های اقتصادی)} = 1 - 0.969^2 = 1 - 0.915 = 0.061$$

$$\text{The variance of error (بسترسازی حقوقی)} = 1 - 0.958^2 = 1 - 0.917 = 0.082$$

$$\text{The variance of error (ارتقا و بهبود سیستم اداری)} = 1 - 0.957^2 = 1 - 0.915 = 0.085$$

(متغیر مدیریت جهادی) CR

$$CR = \frac{(0.917+0.934+0.969+0.958+0.957)^2}{(0.917+0.934+0.969+0.958+0.957)^2 + (0.16+0.13+0.061+0.082+0.085)} = \frac{22.420}{22.420+0.518} = 0.97$$

همان‌طور که ملاحظه می‌شود مقدار پایایی ترکیبی برای متغیر مدیریت جهادی بالاتر از ۰/۷

است.

• سنجش بارهای عاملی

جدول (۶) مقادیر بار عاملی، اعداد معناداری و اولویت نسبی سؤالات بعد مدیریت

جهادی

اولویت نسبی (در سازه)	اعداد معناداری	بار عاملی	شاخص	مؤلفه	ردیف
۹	۲۳/۹۰۰	۰/۸۰۵	تلاش جهت ارتقاء کارایی اقتصاد شهری با هدف حذف و کاهش محرومیت‌های اقتصادی، ایجاد فرصت‌های شغلی و ...	عدالت اقتصادی	۱
۷	۳۲/۴۴۵	۰/۸۵۸	توزیع عادلانه و متعادل امکانات و فرصت‌ها بین مناطق و محلات شهری		۲
۸	۲۰/۴۷۶	۰/۸۰۸	حرکت در مسیر عدالت اجتماعی و مقابله با فساد و رشوه		۳
۱۰	۲۰/۲۷۲	۰/۷۹۴	انجام فرایند بودجه‌ریزی بر مبنای عملکرد		۴
۱۱	۲۰/۲۸۴	۰/۷۸۸	توسعه برابری و عدالت اجتماعی در شهر		۵
۲	۵۱/۲۳۸	۰/۹۰۱	تأمین عدالت اجتماعی در استفاده از تکنولوژی‌های پایدار حمل‌ونقل (استفاده تمامی اقشار جامعه)		۶
۱	۵۱/۸۷۷	۰/۹۱۰	تمرکززدایی از شهر تهران و توزیع همگن امکانات شهری		۷
۵	۳۳/۴۵۴	۰/۸۷۹	توزیع عادلانه امکانات، خدمات و طرح‌های عمرانی با اولویت مناطق محروم		۸
۴	۳۵/۶۰۴	۰/۸۸۴	عدم اخذ عوارض از سرمایه‌گذاران مناطق محروم		۹
۳	۴۶/۴۵۳	۰/۸۸۷	فراهم نمودن زمینه‌های لازم در بخش‌های انحصاری به منظور شکسته شدن انحصار این بازارها		۱۰
۶	۳۴/۸۰۳	۰/۸۶۹	ایجاد شبکه‌ای از تأمین‌کنندگان خدمات شهری به منظور رفع انحصار و ایجاد رقابت بین آن‌ها		۱۱
۱۲	۴۱/۴۴۳	۰/۸۶۰	حمایت از فعالان اقتصادی	عزم ملی	۱۲
۶	۳۹/۰۱۴	۰/۹۱۲	هماهنگی و همکاری با سازمان‌های محلی، منطقه‌ای، ملی و بین‌المللی دخیل در زمینه اقتصاد مقاومتی		۱۳
۱۰	۴۰/۳۸۹	۰/۸۸۴	تکمیل برنامه واگذاری شرکت‌ها و سازمان‌های تابعه شهرداری		۱۴

۸	۴۶/۸۸۵	۰/۸۹۰	واگذاری و برون‌سپاری بخشی از خدمات و تصدی‌های شهری		۱۵
۹	۵۵/۴۴۶	۰/۸۸۷	سخت‌گیری در مورد بزرگ شدن شرکت‌ها و تمرکز فعالیت‌های اقتصاد در دست گروه‌هایی خاص به صورت انحصاری به منظور فراهم آوردن یک فضای رقابتی		۱۶
۴	۵۴/۰۰۱	۰/۹۱۸	کوچک‌سازی از طریق برون‌سپاری خدمات شهری به بخش خصوصی		۱۷
۳	۴۸/۰۷۸	۰/۹۲۰	جذب سرمایه‌های سرگردان و فراهم‌سازی امکان سرمایه‌گذاری بخش خصوصی		۱۸
۱	۵۴/۴۳۹	۰/۹۲۱	تدوین بسته‌های متنوع سرمایه‌گذاری		۱۹
۲	۷۱/۶۶۷	۰/۹۲۵	ایجاد زیرساخت‌های لازم برای مشارکت جدی‌تر مردم در اداره شهرها		۲۰
۷	۴۲/۹۴۴	۰/۹۱۰	معرفی و شفاف‌سازی فرصت‌های سرمایه‌گذاری به خصوص با تکیه بر سرمایه‌های خرد و سرگردان شهروندان		۲۱
۵	۶۴/۷۳۹	۰/۹۱۴	افزایش وزن عوارض شهری مربوط به دوران بهره‌برداری از ساخت‌وسازهای شهری در قیاس با عوارض مربوط به ایجاد پروژه‌های شهری به منظور تسهیل ورود بنگاه‌های اقتصادی بیشتر به عرصه تولید کالا و خدمات		۲۲
۱۱	۳۸/۸۰۹	۰/۸۷۵	استفاده از توان و ظرفیت سرمایه‌گذاران داخلی		۲۳
۱۲	۳۷/۱۸۹	۰/۸۷۶	در اختیار داشتن مبالغی به عنوان اضافی بودجه توسط شهرداری تا چنانچه رکودی حادث شد نیازی به افزایش عوارض و یا کاهش مخارج شهرداری نباشد.		۲۴
۱	۵۴/۱۹۸	۰/۹۱۱	ایجاد کارگروه مدیریت هزینه به منظور اولویت‌بندی طرح‌ها و به اتمام رساندن طرح‌هایی که به دلیل نبود اعتبار و هزینه‌های بالا نیمه‌تمام باقی مانده‌اند		۲۵
۱۵	۲۱/۰۲۷	۰/۸۳۸	تخصیص بهینه منابع با توجه به محدودیت آن‌ها		۲۶
۵	۴۳/۰۶۳	۰/۸۹۶	افزایش سطح اشتغال و تولید از طریق گسترش سطح فعالیت‌ها با توجه به توسعه شهر		۲۷
۶	۴۲/۹۰۴	۰/۸۹۴	مشارکت در تولید		۲۸
۳	۴۳/۶۳۰	۰/۹۰۷	ارتقا شفافیت مالی		۲۹
۱۰	۳۲/۹۲۴	۰/۸۸۵	عدم انتقال هزینه‌ها از یک دوره به دوره بعد		۳۰
۴	۴۴/۴۶۳	۰/۹۰۶	اولویت‌بندی در تخصیص بودجه		۳۱
۹	۴۱/۴۹۳	۰/۸۸۷	تشکیل خزانه شهرداری با هدف رعایت اصل تمرکز عایدات		۳۲
۲	۴۳/۰۶۲	۰/۹۱۰	یکپارچه‌سازی سیستم مالی و درآمدی بخش‌های مختلف شهرداری		۳۳
۱۱	۳۳/۴۹۹	۰/۸۷۷	کاهش هزینه‌های غیرضروری		۳۴
۱۴	۲۶/۴۶۶	۰/۸۶۱	تقویت انضباط مالی		۳۵
۱۳	۳۲/۵۲۴	۰/۸۶۵	کنار گذاشتن درآمدهای ناپایدار و کسب درآمدهای پایدار		۳۶
۷	۴۲/۰۶۵	۰/۸۹۰	به‌کارگیری مهندسی ارزش در طرح‌ها و پروژه‌های عمرانی		۳۷

بهبود شاخص‌های اقتصادی

۸	۳۹/۱۷۷	۰/۸۸۹	برقراری تعادل در تراز فیزیکی - مالی طرح‌ها و پروژه‌ها	بسترسازی حقوقی	۳۸
۱۸	۲۳/۵۵۱	۰/۸۲۲	هم‌آهنگی نهادهای نظارتی و قضایی در مقاوم‌سازی شهرداری		۳۹
۱۳	۲۸/۴۳۸	۰/۸۴۸	اثربخش بودن آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های شهرداری		۴۰
۲۲	۹/۷۷۸	۰/۶۵۳	وجود نقشه راه عملیاتی شهرداری متناسب با سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی		۴۱
۱۲	۲۶/۹۰۹	۰/۸۴۹	ارزیابی ملاحظات عملکردی، کیفی و فنی تکنولوژی در حوزه حمل‌ونقل شهری		۴۲
۲۱	۱۴/۴۳۱	۰/۷۳۰	تعیین و اجرای قوانین مرتبط با مقاوم‌سازی سازه‌ها در برابر بلایای طبیعی		۴۴
۸	۳۵/۱۴۸	۰/۸۶۶	تسهیل مقررات و گسترش مشوق‌های لازم		۴۵
۱۶	۲۶/۵۲۷	۰/۸۴۲	گسترش نظارت بر فعالیت‌های شهری با هدف کاهش ضایعات و آلودگی‌های این فعالیت‌ها		۴۶
۴	۳۷/۴۸۰	۰/۸۸۳	تعریف استانداردهای لازم زمانی و مالی برای فرآیندهای مختلف درون شهرداری		۴۷
۷	۳۲/۲۱۳	۰/۸۶۷	تعریف استانداردهای لازم برای مهم‌ترین خدمات شهری به شهروندان		۵۱
۱	۴۶/۱۵۹	۰/۸۹۲	نظارت دقیق بر اجرای مقررات ملی ساختمان به‌خصوص در بخش انرژی	۵۲	
۵	۳۸/۶۲۰	۰/۸۶۹	ایجاد دبیرخانه رسیدگی به تخلفات اداری کارکنان شهرداری در درون شهرداری	۵۳	
۳	۴۰/۳۴۴	۰/۸۸۸	تأکید و مراقبت بر ملاحظات زیست‌محیطی (همچون به‌کارگیری انرژی‌های پاک) در اقدامات خدماتی و عمرانی شهری	۵۴	
۲	۴۷/۷۷۸	۰/۸۸۹	طراحی و توسعه زیرساخت‌های شهری منطبق با اصول شهرسازی	۵۵	
				۵۶	
				۵۷	
۱۰	۳۳/۷۶۹	۰/۸۶۱	ارزیابی انطباق با الزامات، قوانین و مقررات ملی و جهانی	۵۸	
۱۴	۲۸/۹۷۲	۰/۸۴۷	بکارگیری ابزارهای قانونی کارآمد و دقیق	۵۹	
۱۷	۲۵/۳۶۵	۰/۸۲۵	اعمال ضوابط و مقررات شهرسازی و مدیریتی در بهره‌برداری از منابع طبیعی با هدف حفظ و نگهداری و توسعه این منابع	۶۰	
۲۵	۲۹/۰۹۳	۰/۸۲۳	کاهش دوباره‌کاری و تأخیر	۶۱	
۱۸	۳۱/۱۵۴	۰/۸۵۳	اصلاح نمودار تشکیلاتی شهرداری‌ها متناسب با چالش‌ها و فرصت‌های پیش روی مدیریت شهری	۶۲	
۳۰	۱۸/۲۲۱	۰/۷۶۷	تعیین اهداف کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت	۶۳	
۲۹	۱۹/۲۷۲	۰/۷۷۳	برنامه‌ریزی راهبردی شهر در حوزه‌های مختلف (همچون حمل‌ونقل، توسعه اقتصادی شهر و ...)	۶۴	
۱۲	۳۴/۰۵۲	۰/۸۶۴	تقویت ساختار مدیریت شهری	۶۵	
۱۹	۲۹/۲۴۸	۰/۸۴۹	بکارگیری روش‌های مدرن برنامه‌ریزی بر اساس ظرفیت‌های محیطی	۶۶	
				ارتقا و بهبود سیستم اداری	

۶۷			مدنظر قرار گرفتن لزوم برخورداری از رویکرد جهادی هنگام گزینش مدیران ارشد و میانی
۶۸		۰/۸۴۱	اصلاح نظام ارزیابی عملکرد کارکنان بر مبنای فرهنگ جهادی
۶۹		۰/۸۶۳	انجام و آماده‌سازی زیرساخت‌ها قبل از هر پروژه
۷۰		۰/۷۹۲	همکاری همه نهادها و دستگاه‌های شهری
۷۱		۰/۷۸۷	جولوگیری از بی‌برنامگی و ناهماهنگی در ارائه خدمات و بخشی‌نگری
۷۲		۰/۸۸۱	تفکیک وظایف، برنامه‌ها، درآمدها و هزینه‌ها و به‌طورکلی عملیات مختلف شهرداری
۷۳		۰/۹۰۳	برخورداری از روحیه جان‌نشین پروری و جان‌نشین‌گزینی برای رده‌های مدیریتی بر مبنای شایسته‌سالاری
۷۴		۰/۸۸۲	برخورداری از روحیه خرد جمعی و مشورت‌پذیری در تصمیم‌گیری‌ها
۷۵		۰/۸۷۷	دارا بودن روحیه نقدپذیری و ایجاد بستر مطالبه‌گری و نقادی
۷۶		۰/۸۴۰	نگاه جامع فرهنگی، اجتماعی، زیست‌محیطی، ترافیکی و اقتصادی به آثار تصمیم‌های کلان مدیریتی در شهر
۷۷		۰/۸۶۵	هوشمندی، قدرت و شجاعت تصمیم‌گیری
۷۸		۰/۸۷۲	تلاش و همت جدی برای ارتقاء کیفیت خدمات عمرانی
۷۹		۰/۸۶۵	ایجاد حلقه‌های بازخوردی به‌منظور آگاهی هرچه سریع‌تر از پیامدهای اقدامات سیاسی صورت گرفته
۸۰		۰/۸۳۹	وجود پروژه‌های اقتصادی از قبل آماده‌سازی شده توسط شهرداری که پس از وقوع بحران بلافاصله بتواند به مرحله اجرا درآید
۸۱		۰/۹۱۱	ایجاد ظرفیت‌های حمل‌ونقل متناسب با میزان تقاضای سفرهای شهری
۸۲		۰/۸۷۷	پرهیز از موازی‌کاری
۸۳		۰/۸۶۳	تحقق مدیریت یکپارچه شهری
۸۴		۰/۸۶۴	حرکت بر اساس برنامه
۸۵		۰/۸۴۵	بهسازی زیرساخت‌های شهری متناسب با نیازهای مراکز کسب‌وکار
۸۶		۰/۸۵۴	مسئولیت‌پذیری
۸۷		۰/۸۵۶	تسهیل صدور مجوزها در شهر (مجوزهای ساخت، تغییر کاربری اراضی، شروع کسب‌وکار و ... با در نظر گرفتن اثرات جانبی مربوطه)
۸۸		۰/۸۹۱	برنامه‌ریزی و طراحی صحیح و کارشناسی پیش از اجرای طرح‌ها
۸۹		۰/۸۷۳	استفاده مناسب و صحیح از مصالح و منابع انسانی
۹۰		۰/۸۰۴	شناخت بروکراسی زائد اداری و حذف تشریفات

مقادیر اعداد معناداری نیز برای تمامی سؤالات بیشتر از ۱/۹۶ می‌باشد. همچنین با توجه به

شکل (۲) می‌توان اولویت‌های هر یک از مؤلفه‌های بعد مدیریت جهادی را تعیین نمود.

جدول (۷) اولویت مؤلفه‌های مدیریت جهادی

اولویت	بار عاملی	نام مؤلفه (عامل)	شماره مؤلفه (عامل)
۵	۰/۹۱۷	عدالت اقتصادی	۱
۴	۰/۹۳۴	عزم ملی	۲
۱	۰/۹۶۹	بهبود شاخص‌های اقتصادی	۳
۲	۰/۹۵۸	بسترسازی حقوقی	۴
۳	۰/۹۵۷	ارتقا و بهبود سیستم اداری	۵

با توجه به جدول (۷) و شکل (۲) مؤلفه‌های بهبود شاخص‌های اقتصادی (۰/۹۶۹)، بسترسازی حقوقی (۰/۹۵۸)، ارتقا و بهبود سیستم اداری (۰/۹۵۷)، عزم ملی (۰/۹۳۴) و عدالت اقتصادی (۰/۹۱۷) به ترتیب در اولویت‌های اول تا پنجم قرار می‌گیرند.

• روایی همگرا

$$\text{Communality (عدالت اقتصادی)} = 0.917^2 = 0.840$$

$$\text{Communality (عزم ملی)} = 0.934^2 = 0.872$$

$$\text{Communality (بهبود شاخص‌های اقتصادی)} = 0.969^2 = 0.938$$

$$\text{Communality (بسترسازی حقوقی)} = 0.958^2 = 0.917$$

$$\text{Communality (ارتقا و بهبود سیستم اداری)} = 0.957^2 = 0.915$$

$$\text{AVE (متغیر مدیریت جهادی)} = \frac{0.840 + 0.872 + 0.938 + 0.917 + 0.915}{5} = \frac{4.482}{5} = 0.896$$

همان‌طور که ملاحظه می‌شود مقدار روایی همگرا برای متغیر مدیریت جهادی بالاتر از ۰/۷

است.

• روایی واگرا

جدول (۸) سنجش روایی واگرای سازه‌های بعد مدیریت جهادی به روش فورنل و

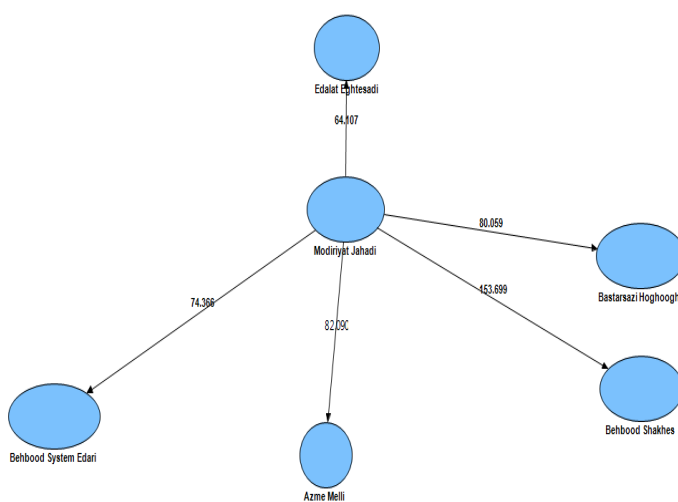
لارکر

	Azme Melli	Bastarsazi Hoghooghi	Behbood Shakhes	Behbood System Edari	Edalat Eghtesadi	
					Edalat Eghtesadi	Modiriyat Jahadi
Azme Melli	1.000000					
Bastarsazi Hoghooghi	0.857665	1.000000				
Behbood Shakhes	0.916479	0.911516	1.000000			
Behbood System Edari	0.845613	0.888052	0.895406	1.000000		
Edalat Eghtesadi	0.883674	0.865034	0.896256	0.809530	1.000000	
Modiriyat Jahadi	0.934023	0.958213	0.968658	0.956509	0.916513	1.000000

ب) مدل ساختاری

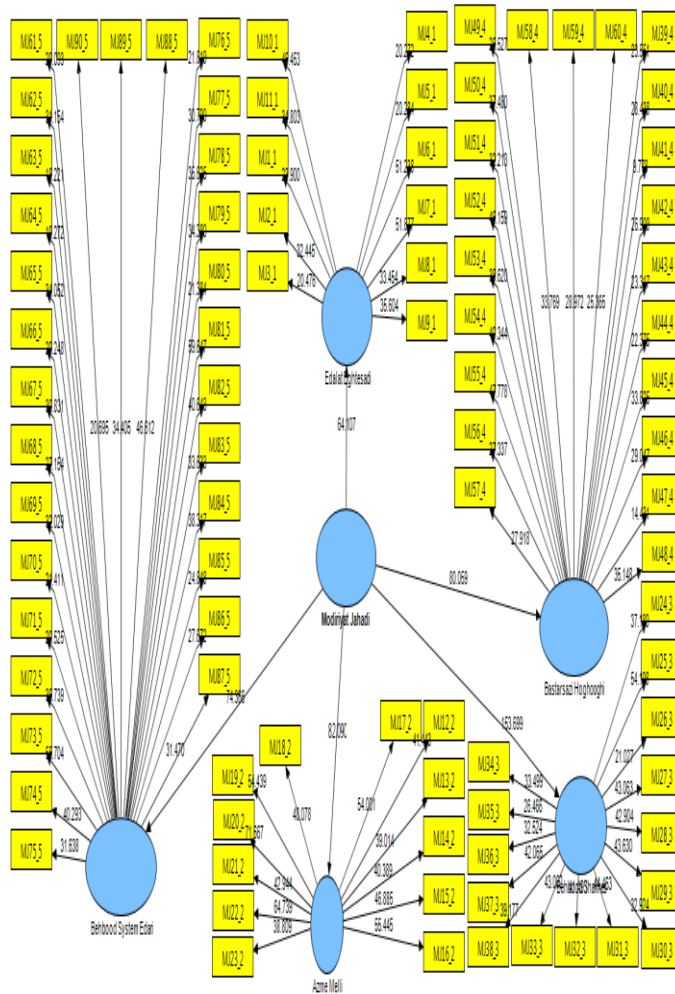
ادامه به بررسی این معیارها برای مدل مورد نظر می‌پردازیم.

• ضرایب معناداری Z (مقادیر t-values)

شکل (۳) مقادیر اعداد معناداری برای ارزیابی بخش ساختاری بعد مدیریت جهادی

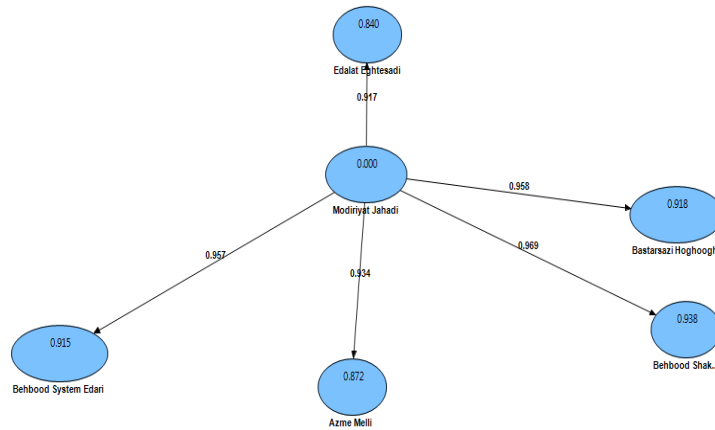
همان‌گونه که از شکل (۳) مشخص است ضریب مربوط به مسیر بین بعد مدیریت جهادی و سازه‌های عدالت اقتصادی (۶۴/۱۰۷)، بسترسازی حقوقی (۸۰/۰۵۹)، بهبود شاخص‌های اقتصادی (۱۵۳/۶۹۹)، عزم ملی (۸۲/۰۹۰) و بهبود سیستم اداری (۷۴/۳۶۸) همگی بیشتر از ۱/۹۶ هستند؛ که معنادار بودن این مسیرها و مناسب بودن مدل ساختاری را نشان می‌دهد.

شکل (۴) مقادیر اعداد معناداری برای ارزیابی شاخص‌های بخش ساختاری بعد مدیریت جهادی

همان‌گونه که از جدول (۶) و شکل (۴) مشخص است، ضرایب معناداری مربوط به هر سؤال از ۱/۹۶ بیشتر شده است؛ که حکایت از معنادار بودن مسیرها و مناسب بودن مدل ساختاری دارد.

• معیار R^2 یا R Squares

شکل (۵) مقادیر R^2 برای بررسی بخش مدل ساختاری

مطابق با شکل (۵)، مقدار R^2 برای سازه‌های اول تا پنجم به ترتیب عبارت‌اند از ۰/۸۴۰، ۰/۸۷۲، ۰/۹۳۸، ۰/۹۱۸ و ۰/۹۱۵؛ که با توجه به سه مقدار ملاک، مناسب بودن برازش مدل ساختاری را تأیید می‌سازد.

• معیار Q^2 (Stone- Geisser Criterion)

جدول (۹) مقادیر Q^2 سازه‌های درون‌زای بعد مدیریت جهادی

Total	SSO	SSE	1-SSE/SSO
Azme Melli	2400.000000	707.752843	0.705103
Bastarsazi Hoghooghi	4400.000000	1562.459690	0.644896
Behbood Shakhes	3000.000000	803.991531	0.732003
Behbood System Edari	6000.000000	2051.478251	0.658087
Edalat Eghtesadi	2200.000000	865.535652	0.606575

از آنجایی مقادیر Q^2 مربوط به سازه‌های اول تا پنجم به ترتیب مقادیر ۰/۶۰۶، ۰/۷۰۵، ۰/۷۳۲، ۰/۶۴۴ و ۰/۶۵۸ حاصل شده است، نشان از قدرت پیش‌بینی قوی مدل در خصوص این سازه دارد و برازش مناسب مدل ساختاری پژوهش بار دیگر مورد تأیید قرار می‌گیرد.

پ) برازش مدل کلی

این معیار از طریق فرمول زیر محاسبه می‌شود؛

$$GOF = \sqrt{\text{Communalities} \times R^2}$$

$$= \sqrt{\left(\frac{0.813+0.708+0.785+0.724+0.729}{5}\right) \times \left(\frac{0.915+0.840+0.872+0.918+0.938}{5}\right)} =$$

$$\sqrt{0.751 \times 0.896} = 0.82$$

بحث و نتیجه گیری

امروزه هدف اقتصاد سرمایه داری، انحصار کشورهای صاحب منابع است بخصوص کشوری مانند ایران که دارای استقلال ملی و منابع متعدد انرژی و ذخایر زیرزمینی است. از طرفی عدم ساختار مناسب اقتصادی و تهدیدات و تحریم های چندین ساله اخیر موجب شکستگی اقتصاد کشور و برخی تبعات حاصل از آن شده که برای ترمیم و بهبود اوضاع، اقتصاد مقاومتی بعنوان رویکردی جهت بیرون رفت از وضعیت فعلی مطرح شده است. اقتصاد مقاومتی یکی از مهمترین مباحث روز کشور است که هر نهاد و سازمانی باید در جهت یاری رساندن به تحقق سریعتر آن تلاش کند، زیرا راهکاری مناسب برای مواجهه با بحرانها در حوزه های گوناگون امنیتی، اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی و مدیریت صحیح این بحرانها است. بنابراین اقتصاد مقاومتی در همه اجزای شهر و مدیریت شهری قابل پیگیری، الگوسازی و مصداق سازی است. لذا در همین راستا در پژوهش حاضر الگویی جهت دستیابی به اقتصاد مقاومتی از منظر مدیریت شهری با رویکرد مدیریت جهادی ارائه و مولفه ها و شاخص های آن احصا گردید. نتایج حاصل از پژوهش نشان داد که به ترتیب مولفه های بهبود شاخص های اقتصادی، بستر سازی حقوقی، ارتقاء و بهبود سیستم اداری، عزم ملی و عدالت اقتصادی نقش اساسی در تحقق اقتصاد مقاومتی در مدیریت شهری از بعد مدیریت جهادی ایفا می کنند. شاخص هایی جهت دستیابی به این مولفه ها تعریف گردیده که در ادامه به مهمترین آنها اشاره می گردد. در راستای بهبود شاخص های اقتصادی، اولویت بندی طرح ها با هدف اتمام طرح های نیمه تمام باید در اولویت دست اندرکاران مدیریت شهری قرار گیرد. بستر سازی حقوقی نیز از طریق نظارت دقیق بر اجرای مقررات ملی ساختمان به خصوص در بخش انرژی قابل دستیابی است. ارتقاء و بهبود سیستم اداری نیز از طریق ایجاد ظرفیت های حمل و نقل متناسب با میزان تقاضای سفرهای شهری قابل تحقق می باشد. همچنین در راستای دستیابی به عزم ملی، لازم است تدوین بسته های متنوع سرمایه گذاری مد نظر مدیران شهرداری قرار گیرد و بالاخره تحقق عدالت اقتصادی مستلزم تمرکز زدایی از شهر تهران و توزیع همگن امکانات شهری میباشد

منابع

مراجع فارسی

- (۱) ابراهیمی نژاد، مهدی و فرجوند، اسفندیار، (۱۳۸۴)، بودجه از تنظیم تا کنترل، تهران: سمت.
- (۲) ابوالحسنی، علی اصغر، (۱۳۸۴)، مبانی امور مالی و تنظیم بودجه، جزوه درسی.
- (۳) اجلالی، پرویز. (۱۳۷۹). سیاست گذاری و برنامه ریزی فرهنگی در ایران. تهران: نشر آن.
- (۴) ادیبی سعدی نژاد، فاطمه؛ شکوری، صادق و آفانسیب، اکرم، (۱۳۹۷)، مدیریت شهری و اقدامات اجرایی آن در راستای تحقق الگوی اقتصاد مقاومتی در کلانشهرها، چهارمین کنفرانس ملی مهندسی عمران و معماری با تاکید بر فن آوری‌های بومی ایران، تهران، انجمن فناوری های بومی ایران.
- (۵) اسفندیاری صفا، خسرو و دهقان، حبیب اله. (۱۳۹۵). مؤلفه‌های اقتصاد مقاومتی از دیدگاه مقام معظم رهبری (حفظه الله تعالی). فصلنامه مدیریت نظامی، سال شانزدهم، شماره ۱.
- (۶) اشتریان، کیومرث. (۱۳۸۱). روش سیاست گذاری فرهنگی. تهران: نشر کتاب آشنا.
- (۷) اکبری نسب، یوسف و تقی زاده قمی، مصطفی، (۱۳۹۷)، تدابیر اقتصاد مقاومتی در مدیریت شهری با رویکرد مسایل فرهنگی و اجتماعی، نخستین کنفرانس ملی تحقیق و توسعه در مدیریت و اقتصاد مقاومتی، تهران، پژوهشگاه فرهنگ و هنر (پژوهشکده مدیریت و توسعه).
- (۸) بیانات مقام معظم رهبری، پایگاه اطلاع رسانی دفتر حفظ و نشر آثار حضرت ایت اله العظمی سید علی خامنه ای به نشانی <http://farsi.khamenei.ir/speech>
- (۹) پرهیزکار، اکبر و فیروزبخت، علی. (۱۳۹۰). چشم‌انداز مدیریت شهری در ایران با تأکید بر توسعه پایدار شهری. فصلنامه جغرافیایی سرزمین، سال هشتم، شماره ۳۲.
- (۱۰) پیغامی، عادل، (۱۳۹۱)، چهار تعریف از اقتصاد مقاومتی، به نشانی <http://farsi.khamenei.ir/others-note?id=20551>
- (۱۱) تابعی، علیرضا، (۱۳۹۷)، بررسی مفهوم مدیریت خدمات شهری و نقش آن در راستای تحقق اقتصاد مقاومتی، چهارمین کنفرانس بین المللی مدیریت، کارآفرینی و توسعه اقتصادی، تاکستان، موسسه آموزش عالی تاکستان.

- (۱۲) تاج الدین، بهشته و مرادی، محمدی، (۱۳۹۷)، راهکارهای مدیریت شهری جهت تحقق اقتصاد مقاومتی با تاکید بر نظام درآمدی در شهرداری تهران، اولین همایش بررسی چالش‌ها و ارایه راهکارهای نوین مدیریت شهری، تهران، سازمان بسیج شهرداری تهران.
- (۱۳) ترک زاده، جعفر، امیری طیبی، مسلم و محمدی، قدرت اله، (۱۳۹۶)، تدوین الگوی مدیریت جهادی مبتنی بر بیانات مقام معظم رهبری (دام ظلّه العالی)، فصلنامه مطالعات راهبردی بسیج، سال بیستم، شماره ۷۵.
- (۱۴) جان احمدی گل، مهدی، (۱۳۹۸)، نقش مدیریت جهادی در اقتصاد مقاومتی، همایش ملی اقتصاد، مدیریت توسعه و کارآفرینی با رویکرد حمایت از کالای ایرانی، زاهدان، سازمان مدیریت صنعتی نمایندگی سیستان و بلوچستان.
- (۱۵) جعفری، انوش و آهنگری، مریم، (۱۳۹۱)، استراتژی اقتصاد مقاومتی، مجموعه مقالات همایش ملی بررسی و تبیین اقتصاد مقاومتی، رشت: دانشگاه گیلان.
- (۱۶) حبیب پور گتایی، کرم؛ صفری شالی، رضا. (۱۳۹۴). راهنمای جامع کاربرد SPSS در تحقیقات پیمایشی (تحلیل داده های کمی)، تهران: نشر لویه و نشر متفکران.
- (۱۷) حسین پور، داوود، رضایی منش، بهروز و محمدی سیاهپوشی، حمیدرضا، (۱۳۹۵)، رابطه مدیریت جهادی و استراتژی‌های اقتصاد مقاومتی، فصلنامه پژوهش‌ها و سیاست‌های اقتصادی، سال بیست و چهارم، شماره ۷۹، صص ۱۲۲-۹۹.
- (۱۸) حسین لی، رسول. (۱۳۷۹). مبانی و اصول سیاست گذاری فرهنگی در جمهوری اسلامی ایران (مجموعه مقالات). تهران: نشر آن.
- (۱۹) خدادادی دربان، حمیدرضا، (۱۳۹۹)، مفهوم شناسی اقتصاد مقاومتی و نقش آن در اجرای وظایف مدیریت شهری، ششمین کنفرانس بین المللی علوم مدیریت و حسابداری، تهران، موسسه آموزشی عالی مهر اروند و مرکز راهکارهای دستیابی به توسعه پایدار.
- (۲۰) دادگر، حسن و معصومی نیا، غلام علی، (۱۳۹۱)، فساد مالی: عوامل و راهکارهای خلاصی، تهران: موسسه دانش و اندیشه معاصر.
- (۲۱) رهبر، فرهاد؛ میرزاوند، فضل اله و زال پور، غلامرضا، (۱۳۸۱)، بازشناسی عارضه فساد مالی، تهران: جهاد.
- (۲۲) زمان زاده، حمید، (۱۳۹۰)، ارزیابی دستاوردها و چالش های نظارت در نظام بانکی ایران، فصلنامه تازه های اقتصاد، ش ۱۳۳.
- (۲۳) سالار، حبیب اله و خراسانی، فاطمه، (۱۳۹۶)، بررسی راهبردها و راهکارهای مناسب جهت تحقق اقتصاد مقاومتی با رویکرد سبک زندگی، مجله اقتصادی، دوره ۱۷، شماره ۳ و ۴، صص ۱۰۶-۷۹.

- (۲۴) سلطانی فر، محمد. (۱۳۹۶). گفت‌وگوهای رسانه‌ای اقتصاد مقاومتی. فصلنامه راهبرد اجتماعی فرهنگی، سال ششم، شماره ۲۳.
- (۲۵) سمعیلی، مهدی، (۱۳۹۹)، آسیب
- (۲۶)
- (۲۷) شناسی فرهنگی تبلیغات شهری و تاثیر آن بر فرهنگ عمومی به منظور ارتقاء مدیریت شهری مطالعه موردی: شهر تهران، هفتمین کنفرانس ملی پژوهش‌های کاربردی در مهندسی عمران، معماری و مدیریت شهری و ششمین نمایشگاه تخصصی انبوه‌سازان مسکن و ساختمان استان تهران، تهران- مرکز همایش‌های بین‌المللی صدا و سیما، دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی.
- (۲۸) سوسفی، فرزانه و خضری مقدم، نوشیروان، (۱۳۹۵)، هویت فردی و اجتماعی و عوامل موثر در بهسازی خود، اولین کنفرانس بین‌المللی پژوهش‌های نوین در حوزه علوم تربیتی و روانشناسی و مطالعات اجتماعی ایران.
- (۲۹) سیف، اله مراد، (۱۳۹۱)، الگوی پیشنهادی اقتصاد مقاومتی جمهوری اسلامی ایران (مبنتی بر دیدگاه مقام معظم رهبری)، فصلنامه آفاق امنیت، سال ۵، ش ۱۶.
- (۳۰) شگری، سیدخشیار، (۱۳۸۰)، عوامل موثر در ایجاد اشتغال، همایش ملی بررسی راهکارهای علمی ایجاد اشتغال دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن.
- (۳۱) صادقی، رسول، زنجری، نسیم، (۱۳۹۶)، الگوی فضایی نابرابری توسعه در مناطق ۲۲گانه کلانشهر تهران، فصلنامه علمی - پژوهشی رفاه اجتماعی، سال هفدهم، شماره ۶۶.
- (۳۲) صالحی، علیرضا، (۱۳۹۲)، سبک زندگی در آموزه‌های دینی و اسلامی و راه‌های گسترش آن، مجموعه مقالات کنگره بین‌المللی فرهنگ و اندیشه دینی، بوشهر: موسسه سفیران مبین.
- (۳۳) صراف، فریدون، (۱۳۵۴)، بودجه ریزی دولتی و نظام بودجه ایران، چاپ سوم، تهران: انتشارات موسسه عالی بازرگانی.
- (۳۴) صفری، امیر، ایمان قربانی و مسگریان، هومن، (۱۳۹۸)، ارزیابی نقش شاخص‌های موثر نظام بانکی کشور بر تحقق اهداف اقتصاد مقاومتی و توسعه اقتصادی، کنفرانس ملی پژوهش‌های کاربردی در مدیریت و مهندسی صنایع، تهران، موسسه آموزش عالی غیرانتفاعی رهنما.
- (۳۵) عباسی، اصغر؛ تاجفر، ناصر و نگهدارپنیرانی، لیلا، (۱۳۹۷)، ابزارهای اقتصادی در مدیریت و تامین منابع مالی شهرداری‌ها با مبنتی بر رویکرد اقتصاد مقاومتی، ششمین کنفرانس

ملی تازه یافته‌ها در مدیریت و مهندسی صنایع با تاکید بر کارآفرینی در صنایع، تهران، دانشگاه پیام نور.

- (۳۶) غلام دنیوی، سپهر؛ فخرسعادت، علی اکبر و امسیا، المیرا. ۱۳۹۳. اقتصاد مقاومتی و جهاد اقتصادی. اولین کنفرانس بین المللی اقتصاد، مدیریت، حسابداری و علوم اجتماعی، رشت.
- (۳۷) فرج وند، اسفندیار، (۱۳۸۳)، فراگرد تنظیم تا کنترل بودجه، تهران: فروش.
- (۳۸) فردرو، محسن. (۱۳۸۸). آشنایی با پدافند غیرعامل (جنگ اقتصادی). تهران: نشر عابد.

(۳۹) فردرو، محسن. (۱۳۹۰). آشنایی با دفاع غیرعامل از دیدگاه ارزش های دینی و دستورالعمل تبلیغی آن. تهران: نشر عابد.

- (۴۰) فیروزمند، مارال و لحمیان، رضا، (۱۳۹۹)، تحلیلی بر چالش های مدیریت شهری با محوریت اقتصاد مقاومتی (نمونه موردی: شهر ساری)، چهارمین کنفرانس ملی پژوهش در حسابداری و مدیریت، تهران، دانشگاه ادیبان.

- (۴۱) قدیری اصل، باقر، (۱۳۶۶)، کلیات علم اقتصاد، چاپ پنجم، تهران: سپهر.
- (۴۲) قلی پور، مریم. (۱۳۹۳). اقتصاد مقاومتی و اقتصاد دانش بنیان. اولین کنفرانس ملی تحقیق و توسعه در هزاره سوم.

- (۴۳) قلی پور، آرین، (۱۳۸۸)، جامعه شناسی سازمان، چاپ نهم، تهران: سمت.
- (۴۴) لطفی، اکبر. (۱۳۹۵). شناسایی و اولویت بندی عوامل مؤثر بر تحقق اقتصاد مقاومتی در بخش صنعت استان آذربایجان غربی. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه ارومیه.
- (۴۵) مایورو، پائولو، (۱۳۷۷)، فساد؛ سبب ها و پیامدهای آن، ترجمه عزیز کیاوند، اطلاعات سیاسی اقتصادی، ش ۱۳۳.

- (۴۶) محمد دوست درگاهی، ذکریا، (۱۳۹۹)، بررسی مولفه های فرهنگی مؤثر بر مدیریت شهری در شهرداری تهران، هفتمین کنفرانس ملی پژوهش های کاربردی در مهندسی عمران، معماری و مدیریت شهری و ششمین نمایشگاه تخصصی انبوه سازان مسکن و ساختمان استان تهران، تهران- مرکز همایش های بین المللی صدا و سیما، دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی.

- (۴۷) محمدی سیاهبومی، حمیدرضا؛ صالحی، فرخنده و قربانی پاجی، عقیل. (۱۳۹۶). تحقق اقتصاد مقاومتی با استفاده از راهبرد مدیریت جهادی (مورد مطالعه: سازمان تأمین اجتماعی استان اصفهان). فصلنامه پژوهش ها و سیاست های اقتصادی، سال ۲۵، شماره ۸۶.

- (۴۸) محمودی، محمود، غیائی، میثم و نوری، زهرا، (۱۳۹۸)، نقش مدیریت اطلاعات فرهنگی در مدیریت شهری، کنفرانس ملی ایده‌های نوین و پژوهش‌های کاربردی در علوم انسانی، رشت، سازمان بسیج مهندسی صنعتی استان گیلان.
- (۴۹) منتظر، محمود، (۱۳۷۶)، اقتصاد خرد و کلان، چاپ نهم، تهران: نشر دانشگاه تهران.
- (۵۰) نوفرستی، محمد. (۱۳۹۵). اقتصاد مقاومتی و راه‌های دستیابی به آن. فصلنامه سیاست‌های راهبردی و کلان، سال ۴، ویژه نامه اقتصاد مقاومتی.
- (۵۱) وبر، مارکس، (۱۳۷۴)، اقتصاد و جامعه، ترجمه عباس منوچهری و دیگران، تهران: مولی.
- (۵۲) وطنی، محمدحسن، (۱۳۷۷)، مجموعه قوانین و مقررات مالی و محاسباتی، تهران: نشر دانشور.
- (۵۳) ی سو، آلوین، (۱۳۹۰)، تغییرات اجتماعی و توسعه، ترجمه محمود حبیبی مظاهری، تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی.

مراجع انگلیسی

- 1) Azimi, M., & Pendar, M. (2020). Impact Of Inflation Uncertainty On The Financial Structure Of Municipality And Urban Management (Case Study: Tehran Municipality). *Вестник Челябинского Государственного Университета*, (2 (436)).
- 2) Borén, T., Grzyś, P., & Young, C. (2020). Policy-making as an emotionally-charged arena: the emotional geographies of urban cultural policy-making. *International Journal of Cultural Policy*, 1-14.
- 3) Briguglio, Lino & Stephen Piccinino (2009), "Growth and Resilience in East Asia and The Impact of the 2009 Global Recession", Available at: http://www.um.edu.mt/_data/assets/pdf_file/0011/141959/Growth_with_Resilience_in_Asia_5 Dec 2011. Pdf.
- 4) Briguglio, Lino. (2014). A Vulnerability and Resilience Framework for Small States. Report Prepared for the Commonwealth Secretariat, University of Malta.
- 5) Gönüllü, G. (2018). Approach of Resistance Economy to Economy. *Current Debates in Public Finance Public Administration & Environmental Studies: Volume 13*, 360.
- 6) Miralaei, Z., Sohrabi, A., & Asgarian, H. (2017). The necessity of realization of resistance economy policies in the field of urban management, with sustainable earnings approach in tehran municipality. *Revista QUID*, (1), 998-1004.

- 7) Niaz Azari, K., & Jabari, N. (2018). Explaining the Aspects of Resistance Economy Based on Knowledge-based Economy in University of Medical Sciences: The Viewpoints of Managers and Faculty Members. *Jorjani Biomedicine Journal*, 6(2), 77-94.
- 8) North, D. C. (1998). Economic performance through time, In C. K. Eicher and J. M. Staatz, eds, *International Agricultural Development*, 3rd edition, (pp. 78–90). Baltimore: Johns Hopkins University Press.
- 9) Ovans, Andrea. (2015), *What Resilience Means, and Why It Matters*. Harvard Business Review.
- 10) Pryor, F. L. (2005). *Economic Systems of Foraging, Agricultural, and Industrial Societies*. Cambridge: Cambridge University Press.
- 11) Rius-Ulldemolins, J., Flor Moreno, V., & Hernández i Martí, G. M. (2019). The dark side of cultural policy: economic and political instrumentalisation, white elephants, and corruption in Valencian cultural institutions. *International Journal of Cultural Policy*, 25(3), 282-297.
- 12) Rubio Arostegui, J. A., & Rius-Ulldemolins, J. (2020). Cultural policies in the South of Europe after the global economic crisis: is there a Southern model within the framework of European convergence?. *International journal of cultural policy*, 26(1), 16-30.
- 13) Rutherford, D. (2002). *Dictionary of Economics*. London: Routledge.